

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie națională politică-poporală înființată în anul 1892

Apare în fiecare Duminică

PREȚUL ABONAMENTULUI

Pe un an Lei 160'—

Pe o jumătate de an Lei 80'—

Pentru America 3 dolari pe un an întreg

Un număr costă 3 Lei

Redacția și Administrația:Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12
(lângă Poștă)

Manuscrisele intrate nu se înapoiază

INSERATEse primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
Sibiu, strada Mitropoliei (Măcelarilor) Nr. 12

Prețul inseratelor:

Un șir petit 8 Lei pentru fiecare publicare

La 100 de ani dela nașterea lui Dr. Ioan Rațiu

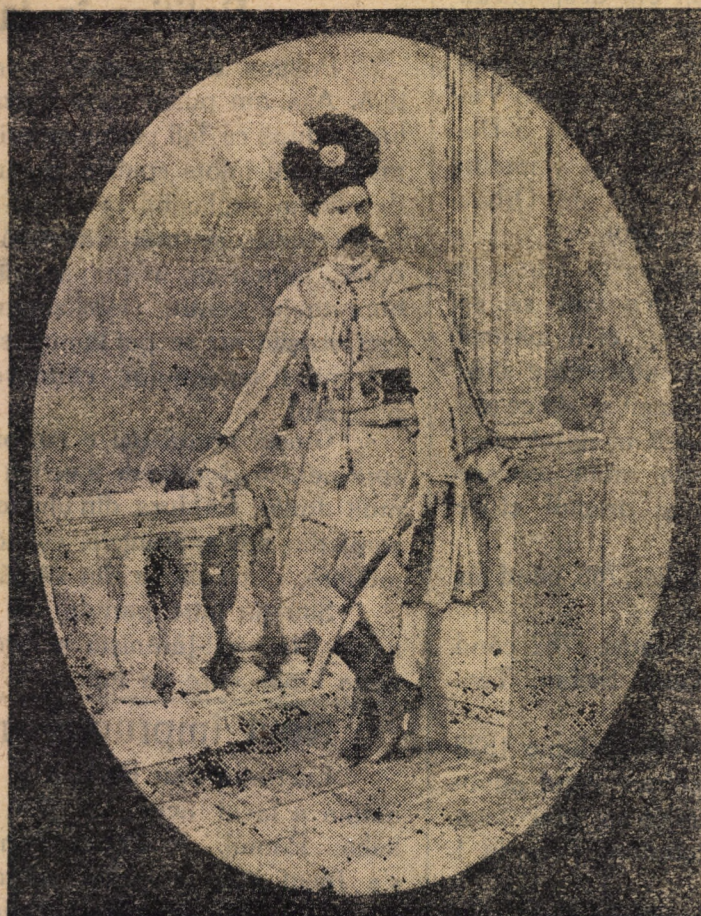
19 August 1828 — 19 August 1928

S'a împlinit o sută de ani dela nașterea marelui luptător național Dr. Ioan Rațiu. Acest vrednic bărbat, scoborător dintr-o veche familie nobilă românească, încă din tinerețe s'a interesat de soarta Neamului său, pe care nu l-a părăsit până când a închis ochii. În anii 1848—1849 Dr. Ioan Rațiu a luat parte la luptele pentru libertatea neamului româ-

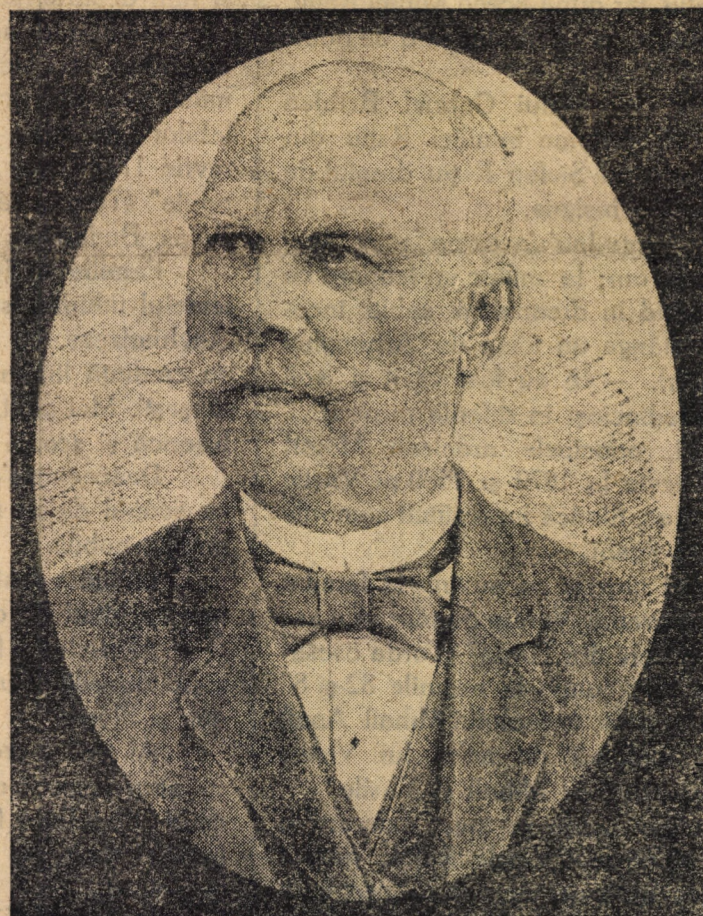
Viena, pentru a cere egală îndreptățire națională a Românilor în cadrul autonomiei Transilvaniei. Rațiu se prezentă în fața împăratului în costum național a la Mihai Viteazu, după cum se vede în fotografia de aci. Acest costum îl obișnuiau pe alunci românii ardeleni, încingându-se cu brâu tricolor. În dieta Transilvaniei deschisă în Iulie

surprins de mulțimea iscăliturilor și observă: „Dorințele și cererile Românilor le voi considera”. Nu s'a întâmplat însă așa. Împăratul asculta acum de Maghiari.

În deceniile următoare, Românii au început să se organizeze tot mai bine, sub steagul Partidului Național Român. Acest partid la 1881 ține o mare conferință națio-

In costum național la 1861

Dr. Ioan Rațiu

După ultima fotografie

nesc, iar în deceniile următoare îl aflăm în toate mișcările românești.

Prin diploma dela 20 Octomvrie 1860, împăratul Francisc Iosif I a făgăduit autonomie (neatârnaire) națională provinciilor și popoarelor din monarhia austro-ungară. Românii prind speranțe, în așteptarea înfăptuirii planurilor lor dela 1848.

Prima înfăptuire a acestor speranțe este restabilirea autonomiei Transilvaniei și admiterea Românilor în conducerea administrației. În 7 județe ardeleni ajung prefecți români. Dr. Ioan Rațiu fu ales în 1861 viceprefect al județului Turda. Ajungând însă în conflict cu Maghiarii, a demisionat din acest post, intrând în lupta politică națională.

În vara anului 1861 Dr. Ioan Rațiu face parte din deputațiunea Românilor trimisă la

1863. Ioan Rațiu e persoană marcantă. Dar în 1865 se schimbă situația în monarhie. Guvernul Rainer-Schmerling dela Viena cade. Nobilimea maghiară câștigă în influență. Dieta dela Sibiu e închisă. Se convoacă o nouă dietă la Cluj, pe baza legilor tiranice de dinainte de 1848, cari asigurau Maghiarilor majoritatea în dietă. Rațiu fu ales deputat la Heteș, dar el refuză să intre în noua dietă dela Cluj. El prevedea, că această dietă vrea să pregătească unirea Transilvaniei la Ungaria, ceea ce s'a și întâmplat în curând.

Dar Barițiu, Rațiu și alții nu se dau înfrânți. La 31 Decemvrie 1866, Ioan Rațiu merge a doua oară la împăratul, cu un memoriu care cuprindea 1493 iscălituri dela intelectuali români din Ardeal. Împăratul e

nală în Sibiu, la 1884 înființează vechea „Tribună” dela Sibiu (care s'a tipărit în tipografia noastră), la 1892 ține a doua conferință națională în Sibiu, când s'a hotărât prezentarea unui Memorand către Împărat. Tot în acest an, Partidul Național a înființat „Foaia Poporului”, prima gazetă pentru popor în Transilvania.

Memorandul hotărât a fost întocmit și prezentat Împăratului la Viena, prin o deputațiune de 300 persoane, în frunte cu președintele partidului Ioan Rațiu. Pentru această faptă, în 1893 guvernul maghiar a făcut proces comitetului partidului. Desbaterile acestui monstru proces au durat o lună de zile. Acuzații au fost condamnați la mai mulți ani închisoare de stat, dar după câteva luni amnestiați.

Din trecutul familiei Rațiu

De I. Georgescu

Familia Rațiu e una din cele mai vechi familii la Români din Ardeal.

Cu privire la originea ei, sunt mai multe păreri: unii, întemeindu-se, poate, pe etimologia cuvântului Rațiu, care, în ungurește înseamnă sârb-croat, o cred de origine sârbească, iar leagănul familiei spun că ar fi Nădlacul (ungurește Nagylak) din părțile Cernadului.

Alții, cercetând mai de aproape trecutul ei, găsesc că această familie e de fel din Noșlac, pe Murăș (ung. Nagylak), în județul Alba.

Cea dintâi amintire istorică a familiei e din timpul împăratului Sigismund de Luxemburg, tovarășul de arme al voevodului Mircea cel Bătrân. Având, anume, acest împărat lupte cu Croații răsculați împotriva lui, a trimis un banderiu și de pe valea Arieșului. Intre cei ce s'au distinși în aceste lupte era unul Thomas de Nagylak, poreclit din această cauză de consătenii săi „Rațiu” — ceea ce pe ungurește ar însemna „Croatu”.

Alți membri de seamă ai acestei familii au fost: Petru Rațiu, trimis la 1575, în solie, de principele Ardealului, Ștefan Bathori, la Pașa din Moldova pentru a cere sprijin contra vasalului său, Gaspar de Békés. Mai târziu, împăratul Rudolf, contemporan cu Mihai Viteazul, trimite altă solie în Moldova sub conducerea lui Gheorghe Daczo. Din această solie face parte ca tălmăciu român, un oarecare Petru Rațiu, iar după aceea Mihail Rațiu. Cel dintâiu obține, la 1578, diplomă de nobil dela împăratul Rudolf.

Principele Ardealului Gabriel Bethlen înnoește la 1625 diploma familiei Rațiu din Noșlac și acordă lui Ștefan Rațiu dreptul de a purta pajură cu insigne.

Insignele sunt: într'un câmp roșu sus, două capete de om; la mijloc un leopard ce se înalță, ținând în dreapta o sabie încovoiată, iar în stânga un toiș de Arhanghel (sau de mercur), — că au fost viteji și soli sau crainici credincioși în diferite misiuni.

În sfârșit, principele ardelean Mihail Apafi I răsplătește la 1679 și 1680 pe Vasile Rațiu din Noșlac, fiindcă i-a restituit comorile furate de niște țigani.

Indicațiuni precise cu privire la familia Rațiu ne dă Kövendi Veress Sándor în a sa: „Familii străvechi din Turda” (Torda őscsaládai), Turda 1890, unde la paginile 82 și 83 spune, că principele Ardealului Mihail Apafi I dă în 1860 diplomă de nobil lui Vasile Rațiu și fiilor acestuia: Mihail și Vasile.

Ramura din Turda se trage dela un al treilea fiu al bătrânului Vasile Rațiu, născut după liberarea diplomei de nobil. Acest fiu e Andrei, care se așează la Turda. Copiii lui își dovedesc drepturile de nobil la 1 Aprilie 1829.

La aceasta dată erau „îngremiați”, adică recunoscuți cu titlu de nobili în orașul Turda: Ioan, născut cu un an mai înainte, care avea să fie marele nostru luptător național, apoi: Ștefan, Vasile, Filon, Anton, Ioachim, Ionaș, Gligor, Mihailă, Ioan și văduva lui Dimitrie.

În Turda, ca și în alte orașe din Ardeal, în secolele trecute nu se îngăduia, sub nici un cuvânt, așezarea Românilor. În această privință, sunt mult grăitoare hotărârile aduse de adunarea nobililor din orașul Turda la 19 Iulie 1711 și după aceea. Le reproducem aici nu numai fiindcă ne amintesc întâmplări dureroase din trecut, ci fiindcă ne lămuresc atâtea nedreptăți din prezent și ne îndeamnă sau cel puțin ar trebui să ne îndemne la acțiune mai energică pentru viitor. La data amintită (1711), nobilii hotărâră:

„Aflăm că Valahii se înmulțesc foarte

mult între noi spre paguba noastră... Orașele și satele vechi și frumoase, locuite înainte de Maghiari și Sași, așa sunt de pustii de locuitori prin înmulțirea Valahilor, încât acum nici de veste nu le mai putem auzi. Din pricina amintită mai sus, hotărâm în de obște, că fiecare gospodar sau văduvă din orașe e îndatorată a alunga în timp de 8 zile, din casele și pământurile sale, pe toți Valahii aflători în casa sau pe pământurile sale; iar dacă nu voesc să meargă, să fie isgoniți.

„Dacă se va găsi vre-un gospodar sau văduvă atât de neajutorată, încât să nu-i poată alunga cu puterea sa, pârălabul orașului e îndatorat a-i da ajutor. Dacă se va afla vre-un cetățean sau văduvă, care nu va îndeplini porunca, să fie pedepsit, fără amânare, până la 12 florini și pârălabul orașului luând cu sine putere destulă, e dator să alunge pe astfel de Valahi încăpăținați și să le isgonească vitele din cuprinstul orașului. La finerea acestei hotărâri, pe mai departe, ne-em îndatorat prin strângere de mână, și, pentru amintirea ei, ne-am scris numele prin notarul nostru jurat”.

Tot în această adunare se hotărăște ca nimeni, dintre locuitorii din Turda nouă și veche, să nu dea Valahului nici casă, nici loc de casă, nici teren arabil. Acestuia să nu i-se vândă nimic; iar dacă i s'ar vinde, vânzarea să nu fie legală și cumpărătorul (Valah) să fie scos cu puterea din oraș.

Dacă vre-un nobil n'ar respecta hotărârile acestea, să se pedepsească numai decât cu 24 florini; iar dacă se va împotrivi și mai departe, să fie ca un om descalificat.

Hotărârile acestea sunt întărite de 135 de „nobili” cu iscăliturile lor. — Hotărâri asemănătoare pentru „alungarea și stăpîrea Valahilor” se aduc „sub blestem” și la 5 Decembrie 1712 (vezi „Orașul Turda și împrejurimile” (Torda város és vidéke, de Orbán Balás, Budapesta 1889, pag. 270).

Familia Rațiu, așezându-se în Turda în temeiul titlurilor sale nobile, n'a voit să se maghiarizeze, ca atâtea altele, ci a păstrat cu credință limba, legea și obiceiurile strămoșești. Mai mult, ea a îndrăznit să ridice și o biserică și școală românească în acest oraș.

De aceea i-s'au făcut mai multe procese cu scopul de a-i răpi titlul și dreptul ei de familie nobilă.

Întâiul a fost la 4—5 Iulie 1768, când au fost ascultați 20 de martori.

Al doilea a fost la 22 August 1782, când și-au dovedit titlurile de nobili Ștefan, Teodor și Florea.

Al treilea proces a fost la 20 Iunie 1828 — anul nașterii eroului nostru — când avocatul județului a fost îndrumat să mai facă familiei Rațiu un proces, terminat abia la 1 Aprilie 1829.

În acest proces, familia Rațiu din Turda a prezentat în original diploma din 1680 dela principele M. Apafi I, prin care se dădeau drepturi de nobil lui Vasile Rațiu și urmașilor acestuia. Intre urmașii acestuia s'au găsit atunci, pe bază de documente:

1. Canonul-propoziț dela Blaj Vasile Rațiu, cel care a început zidirea bisericii familiale din Turda veche și a pus temelia palatului cultural din piața Mihai Viteazul în Turda.

2. Andreiu, tatăl tribunului Ioan Rațiu și strămoșul profesorului Grigorie Rațiu, astăzi directorul liceului real No. 2 din Cernăuți.

3. Ioan, strămoșul avocatului Augustin Rațiu, prim-jurisconsult al județului Turda.

4. Gligor, tatăl eroului nostru național Dr. Ioan Rațiu. (În proces se mai face pomenire și de un alt fiu al acestuia, botezat la 14 Februarie 1826).

5. David, preot în Veștem.

6. Demetriu, tatăl avocatului Dr. Vasile

Rațiu și al doamnelor Ida Ciato din Blaj și Victoria Mesaroș din Turda.

7. Mateiu, calfă de negustor.

Actele acestui proces se păstrează în original, iar sentința e publicată în ziarul „Turda” No. 34 din 24 August 1924. Eroul nostru se coboară deci din o familie oțelită în lupte seculare pentru limbă, lege și neam. O dovadă mai mult de adevărul zicătoarei poporane: „Sângele apă nu se face”.

În procesul-verbal No. 9963 din 1821, tribunalul județean constată, că toți membrii familiei Rațiu (Ratz de Nagylak) sunt nobili cu drepturi deplin recunoscute, afară de unul, anume Marian Rațiu care fiind bețiv și înglodat în datorii a fost șters din rândul nobililor.

Mare protector al familiei, la începutul veacului trecut, a fost prepozitul din Blaj Basiliu Rațiu de Nagylak. Acesta a prezidat consfătuirea premergătoare marelui adunări naționale de pe Câmpia Libertății dela Blaj la 3/15 Mai 1848. Din această cauză n'a putut fi ales mitropolit la Blaj. A răposat la 12 Decembrie 1870 și e înmormântat în cimitirul de lângă biserica parohială din Blaj — Prepozitul avea o soră, Ana, măritată cu Ioan Murășan, proprietară în Turda și 7 frați, anume: Andreiu, Ioan, preotul David, Dumitru, Mateiu, Vasile și Gligor. Acesta din urmă, născut la 1789 și mort la 1864, a fost tatăl lui Dr. Ioan Rațiu.

În Turda, Români nefiind tolerați nicidecum, nu aveau firește, nici cimitir. Ei se îngropau în șanțurile drumurilor. Familia Rațiu își are cimitirul său, căci era nobilă.

Politica în țară

Politica din capitală e în vacanță la țară. Așa am putea caracteriza situația actuală, după ce toți parlamentarii și mai mulți miniștri au întors spatele Bucureștilor, lucru de altcum explicabil, în aceste zile de năduf. În București se mai frământă acum, între olaltă, numai cei în prima linie interesați la împrumutul pentru stabilizarea leului. Dar nici aceștia nu se pot lămuri singuri, asupra mărimii și termenului, când vom primi împrumutul.

Grosul populației e cu privirea ațintită spre cer, în dorința de a vedea căzând ploaia mult dorită. Căldura din ultimele zile a micșorat din nou speranțele, ce încolțise în inima multora, după ploile din săptămâna trecută.

Situația între partide nu s'a schimbat nimic. Național-țărăniștii se pregătesc pentru noua luptă, care va începe la toamnă.

Noul împrumut în Italia

Lucrurile s'au lămurit și e fapt, că România a făcut acum un nou împrumut în Italia. Primul, de 200 milioane lire italiene, s'a făcut sub guvernul Averescu. Despre acest al doilea împrumut italian, gazeta de specialitate „Financial News” din Londra, cu data de 9 August scrie între altele următoarele:

„Se cunosc acum condițiile împrumutului de 12 milioane dolari, dat guvernului român de către Banca comercială Italiană. A fost încheiat la 1 August și expiră la 31 Decembrie. Dobânda este de 7¹/₄ la sută. Împrumutul va fi întrebuințat la plata datoriei, pe termen lung, al Creditului Industrial la Banca Națională. Pe când avansul de 20 milioane dolari, dat de grupul bancar franco-anglez-american va servi la finanțarea recoltei, creditul italian va fi întrebuințat spre scopuri industriale”.

Cu alte cuvinte: Cele 20 milioane ar urma să se folosească la cumpărarea și exportul cerealelor, iar cele 12 milioane dolari din Italia se dau Băncii Naționale și aceasta îi dă la rândul ei Creditului Industrial, care mai are câteva miliarde lei dela Banca Națională.

INFORMAȚIUNI

Parastas pentru Dr. Ioan Rațiu

Duminecă 19 August 1928, împlinindu-se 100 ani dela nașterea acestui mare bărbat al Neamului, se va ține în Sibiu un parastas pentru odihna răposatului. Parastasul va avea loc la orele 11 a. m. în biserica unită veche, în al cărei cimitir se află și mormântul neuitatului luptător național. La această pioasă solemnitate sunt invitați toți Românii de bine.

După informațiile, ce le avem, parastasul va fi celebrat de persoane din înaltul cler unit. Partidul Național Român azi Național-Tărănesc va fi reprezentat prin o delegație în frunte cu însuși actualul președinte, dl. Iuliu Maniu. Din partea organizației Sibiu a P. N. T. se va depune o coroană pe mormântul răposatului, alte persoane vor depune cununii și jerbe de flori.

Un parastas cu deosebită solemnitate se va ține Duminecă 19 August c., la Turda, unde s'a născut marele președinte al Partidului Național. După știrile ce avem, Duminecă se țin parastase și la Arad, Cluj și în alte părți, întru pomenirea lui Ioan Rațiu.

Serbarea centenarului și desvelirea monumentului lui Dr. Ioan Rațiu, la Turda, va avea loc la începutul lunii Octombrie. Monumentul, pentru care armata a dat bronzul, va avea o mărime impozantă. Sculptorul Medrea din București lucrează de prezent la acest monument.

Liceul „Aurel Vlaicu” din Orăștie a fost asigurat. Ministerul instrucțiunii a încuviințat cumpărarea edificiului liceului reformat Kun, pentru care s'a plătit suma de 8 milioane lei. În acest edificiu va funcționa pe viitor în liniște liceul de stat „Aurel Vlaicu”, care în anii din urmă a avut multe necazuri din cauza localului.

Mari fraude cu terenuri petrolifere (locuri în al căror pământ se află păcură), s'a întâmplat în județul Dâmbovița. Terenurile erau ale Statului. Dar politicienii liberali și alți gheșeftari au lucrat mână în mână cu țărani din partea locului, susținând că locurile sunt ale țăranilor, despre ceeace produceau mărturii false. Odată terenurile trecute pe numele cutărui țăran, acesta le vindea unui domn, iar acesta la rândul său altor societăți petrolifere din țară sau străine. În felul acesta, se susține, statul a fost păgubit cu mai multe miliarde lei. Cercetările continuă, dar la mijloc sunt grangori mari și funcționari înalți până în minister.

Cota de imigrare în America. Candidatul la prezidenția Statelor Unite, Hoover, a declarat, că dacă el va fi ales, va schimba cota după profesioni, nu numai după țări, cum e acum.

Scandal între liberali la Oradea. Deputatul liberal Gomboșiu a ajuns la mare încordare cu administratorul financiar din Oradea, Dinu Stroescu, pe care îl învinovățește că a permis fabricilor de spirt să producă alcool peste măsură de concentrat luând mită de o jumătate de milion lunar. Toată lumea așteaptă să vadă, cum se va sfârși acest scandal.

Nou val de căldură în Franța. Din Paris se anunță cu data 11 August: În centrul Franței s'a abătut un nou val de căldură. În localitatea Nevers au fost astăzi 30 grade la umbră și 59 grade la soare. De oarece în ultimele săptămâni n'a plouat de loc și locuitorii n'au nici un fel de nutreț pentru vite, ei au început să taie vitele.

Ploile căzute în zilele de 6, 7 și 8 August, în cele mai multe părți ale țării, au ajutat bine câmpului.

Căldură mare am avut iarăși la începutul acestei săptămâni. Valul de căldură care a venit din Europa centrală, a cuprins aproape întreagă țară. Marți 14 August, la amiază, în București au fost 33 grade la umbră și 53 grade la soare.

Negrije și răutate. În ziua de 9 August s'a aprins în Piatra-Olt o arie cu grâu, care a lustrat foc dela locomotiva mașinii de treerat. Seara s'a aprins grâul încă de pe trei arii, nimicind cu totul avutul în grâu a vre-o 300 locuitori, cari astfel au o pagubă de circa 7 milioane lei. Focul se crede, că a fost pus de oameni răi.

Alte două mari incendii s'au întâmplat zilele trecute în timpul treeratului, în comunele Peri și Petra din județul Mehedinți. Au ars mai multe stoguri de grâu, cum și două mașini de treerat. — Oamenii trebuie să aibă mai multă grijă, cum umblă cu focul și benzina la treerat. Altcum se întâmplă nenorociri, cari aduc atâta amar și jale bieților oameni.

Cercetările după Amundsen și Guilbaud. Toate cercetările la Polul Nord, pentru găsirea suedezului Amundsen și francezului Guilbaud, au rămas până acum fără nici un rezultat. După cum se știe, numiții plecaseră cu un aeroplan în căutarea generalului italian Nobile. Între timp generalul italian a fost salvat de alții. Nobile s'a întors acum la Roma, pe când de Amundsen și Guilbaud s'a pierdut orice urmă.

Aeroplan căzut peste mulțime. În cursul unei demonstrații de avioane la Amsterdam aeroplanul pilotului Herlen s'a prăbușit în mijlocul mulțimei, în urma unui defect la motor. Sute de persoane au fost strivite cu ocazia panicei. Sunt și 4 morți.

Lipsa porumbului se simte în multe părți ale țării. După cum se spune, în vechiul regat pe alocuri țăranii au început să mănânce orz în loc de porumb. Se știe însă, că făina de orz, oricât de bine ar fi măcinată, mai rămâne în ea unele părți de paiu. Din această cauză, făina de orz este vătămătoare organismului omenesc. Se așteaptă, ca guvernul să ia măsuri pentru aprovizionarea cu porumb a ținuturilor lipsite, ducând de prin acele părți unde se mai găsește.

O mare nenorocire cu automobilul s'a întâmplat Marți 14 August c., lângă Porumbacul de jos. Camionul No. 8 ce venia dela Sibiu a atins automobilul No. 300 Braila, care s'a răsturnat cu cei 7 pasageri. Două persoane au murit pe loc. Ceilalți grav răniți au fost aduși în sanatoriu dela Avrig, unde au primit primul ajutor dela dl. Dr. Ungar, iar de aci în spitalul din Sibiu, unde șoferul I. Dumitrescu a murit în cursul zilei. Răniți sunt Constantin și Emilia Papadopol, cum și alte două doamne.

Boala de vite. Din scrisorile unor abonați aflăm, că în mai multe comune din plasa Mercurea, jud. Sibiu, grasează boala de vite. Acestea se bolnăvesc și mor la repezeală. Spre pildă, în zilele trecute un Sas din Amnaș era la plug. Deodată la un bou i-sa făcut rău. Sasul a lăsat aratul, dar bouul la puțin timp a fost mort. — Din Cohalm, jud. Târnava mare, cu data 6 August ne scrie un celitor: Printre vite s'a ivit o boală, care lovește vite și o omoară în câteva ore. Pe la noi s'au luat măsuri vaccinând toate vitele. Până în prezent avem 10 cazuri de boală. Un abonat.

Mulțumită. Dl. Iosif Tărean din America, născut în comuna Hosman, jud. Sibiu, a dăruit mai multe mii de lei, cu prilejul venirii acasă pe un timp scurt. Astfel a dăruit bisericii gr-cat. 1000 lei și mai multor oameni din comuna sa natală câte 500-1000-1500 lei. Din partea parohiei gr-cat. Hosman îi dorim sănătate familiei Tărean și spor la muncă. Nicolae Pinciu, preot gr-cat.

Banditul Bălan, care acum doi ani a omorât pe fabricantul Klein din Cislădie, a reușit acum câteva luni să scape dela Ocnele Mari, unde își făcea pedeapsa. În săptămânile trecute, banditul a venit din nou în părțile Sibiului. Așa se presupune. La Cislădie, înainte cu vreo 2 săptămâni, într-o noapte a fost împușcat și omorât contabilul Klein dela fabrica de postav Gromer. După aceea, într-o zi, a fost găsit mort baciul Andrei Scarlat de pe muntele Belia Ilenilor din jud. Făgăreș. A treia crimă a fost săvârșită în săptămâna trecută asupra șefului gării dela Porumbacul de jos. Pe la 10 ore seara, banditul Bălan l-a pușcat prin fereastră, apoi a năvălit în casă și a furat cei 80 mii de lei aflați în cassa gării. Membrii familiei le-a ordonat să nu se miște, că-i împușcă momentan pe toți. După ce a luat banii, a desbrăcat de haine pe un băiat al șefului gării, îmbrăcându-se el cu hainele aceluia. Pe urmă a mai spus: Eu sunt Bălan, imi pare rău că l-am omorât, dar mi-a trebuit bani. Apoi și-a mai luat de ale mâncării și a dispărut. Jandarmeria îl caută în toate părțile, dar până acum nu i-a dat de urmă. Se presupune, că tot Bălan a omorât pe contabilul Klein și baciul Andrei Scarlat.

Vezuviul aruncă lavă. Din Neapole se anunță, că Vezuviul continuă să arunce lavă, care se scurge în direcția nord-vest.

Despre furtul dela percepția Bozovici s'a dat în zilele din urmă noi amănunte, din cari rezultă următoarele: Cercetările jandarmeriei și ale parchetului din Oravița au stabilit, că furtul de vreo 760 mii lei a fost săvârșit de însuși șeful percepției. Acesta a încercat să simuleze un atac (că l-au bătut) și un furt comis de persoane străine. Cercetările continuă. Au mai fost deținuți încă 3 funcționari dela percepție.

Apele Dunării sunt în scădere, din cauza secetei. Pe alocuri Dunărea a scăzut foarte mult.

Răi plătitori la foaie

Următorii abonați sunt rugați să-și plătească restanța: Teodor Giulaș, Semlac, jud. Arad; Iosif Băncilă, Șimon, lângă Bran; Achim Sbârcea, Rusciori, lângă Cristian; Sebastian Popa, Răchita, jud. Caraș; Eronim Schiopăță, Retșdorf; Petru Buiu Popa, Lupșa, jud. Turda; Mihail Vasilca, Maier, jud. Năsăud; Ioan Gliga lui Petru Iacob, Ibănești, jud. Mureș; Ioan Dragomir, Ilimbav, jud. Sibiu.

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

Redactor responsabil: Nicolae Bratu

Sporirea recoltelor în țară. Secerișul a început pretutindeni. Rezultatele de până acum, acolo unde s'a întrebuințat superfosfat, au întrecut toate așteptările. În Banat și Bucovina unde s'a îngrășat pământul cu superfosfat în mai mare măsură la semănăturile de toamnă s'a obținut chiar câte 1600—2200 kg. la pogon (3200—4400 kg. la hectar). Aceste rezultate frumoase se doțoresc faptului că s'a întrebuințat superfosfat, care este singurul îngrășământ ce conține acidul fosforic solubil în apă și care este foarte ușor de asimilat de către plante. În același timp și rădăcinile devin mai puternice și pătrund mai adânc în pământ, așa că plantele sunt mult mai rezistente. Unde nu s'a dat îngrășăminte cu acid fosforic solubil în apă, rezultatele sunt mult mai slabe. 10023

Primăria Municipiului Sibiu

Publicațiune

10041

Se aduce la cunoștință publică că în ziua de 3 Septembrie 1928 se va ține în localul Primăriei dela ora 10—12 dimineața licitație publică cu termen scurt din cauza urgenței, asupra dăreii în întreprindere a furniturilor următoare:

1. a) Circa 40 m.³ pietriș cernut special 5 până la 10 m/m grosime pentru trotorele macadamizate.
- b) Circa 400 m.³ pietriș cernut 2—5 cm. grosime pentru șoselele în interiorul zonei vamale.
2. Circa 200 m.³ pietriș cernut 2—5 cm. grosime pentru șoselele în afară zonei vamale.
3. Circa 1200 m.³ pietriș cernut 2—5 cm. grosime pentru șoselele pe terenul Rosenfeld și Vidrișin.
4. Circa 400 m.³ pietriș cernut 2—5 cm. grosime pentru șoselele cartierului Îmbăruș.

Licitația se va ține în conformitate cu Legea Contabilității Publice art. 72—83 cu observarea condițiilor generale pentru întreprinderile de lucrări publice.

Concurenții la aceste lucrări vor depune în cursul celor două ore, odată cu oferta lor și o recipisă doveditoare, că au depus la casieria orașului o garanție de 8%, în numerar sau de 6%, în efecte garantate de stat din valoarea întreaga a lucrărilor oferite.

Oferta cu recipisa asupra garanției se va înainta fiecare într-un plic separat închis și sigilat, purtând în afară numele firmei ofertante.

Oferte fără garanția cerută, nu se vor lua în considerare și vor fi respinse dela licitație.

Datele lucrărilor, condițiunile generale și caetul de sarcini precum și orice alte informațiuni relative la aceste lucrări se pot obține în biroul Serviciului Tehnic municipal în zilele de lucru între 16—12 a. m.

Sibiu, la 10 August 1928.

Primăria Municipiului Sibiu.

Primăria municipiului Sibiu
No. 9126/928 10040

Publicațiune de concurs

La Municipiul Sibiu e de a se întregi:

Postul șef-contabilului cu un reflectant de studii universitare resp. echivalente.

Relectanții, cari corespund condițiilor prevăzute în Art. 5 al legii „Statutul funcționarilor publici” vor înainta Primăriei Sibiu cererile lor însoțite de documentele prescripse în Art. 7 a Regulamentului susziselui statut până la 15 Septembrie a. c. Informațiuni mai de aproape dă referanței personalului, str. Metropolei 2, ușa 17 (notar Dr. E. Jekelius).
Sibiu, la 8 August 1928.

Primăria munic. Sibiu.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 28 August 1928, ora 10, se va ține în cazarma Divizionului 1 Turni Munte, în Sebeș, Alba, a doua licitație publică pentru aprovizionarea cu 140.000 kg. ovăș din rezoluția anului 1928.

Condițiile aprovizionării se pot vedea la caetul de sarcini, ce se află la Serviciul Casieriei Divizionului.

Comandantul Divizionului 1
Turni Munte
Căpitan, D. Muntean

10029

No. 1197/928

10032

Publicațiune

Comuna Avrigh, jud. Sibiu, exarandeaș pe cale de licitație publică conform legii contabilității publice Art. 72—83.

1. În ziua de 7 Octomvrie a. c., ora 11 moara din jos cu prețul strigărei 111.000 Lei și moara din sus cu prețul strigărei 70.000 Lei, pe durata dela 1 Ianuarie 1929 până la 1 Iulie 1932.

2. În ziua de 14 Octomvrie, ora 2 p. m., birtul comunal cu prețul strigărei de 40.000 Lei pe o durată de 3 ani, începând cu 1 Ianuarie 1929. La oferte să se anexeze 10% vadiu.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea la primăria comunei. Avrigh, la 8 August 1928.

Primăria comunală

No. 714/1928

10036

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică că târgul de vite și marfă din comuna Racovița, se va ține în ziua de 20 August 1928.

Primăria comunală

De închiriat

una casă, curte, grădină, etc. Informații: Plat-Major Blamariu, Școala specială de Cavalerie, Sibiu.

10007

Auto Ford

în stare bună ețin de vânzare, Sibiu, str. Wachsmann No. 80.

10084

No. 994/1928

10028

Publicațiune

Comuna Sebeș, plasa Sebeș, jud. Alba, în ziua de 8 Septembrie a. c., la 2 ore p. m., în cancelaria comunală, dă în arandă prin licitație publică, cu oferte închise și sigilate, moara comunală cu 4 petri, mănăta cu apă, pe un nou period de 3 ani.

Licitația se va ține în conformitate cu legea cont. publice art. 72—83.

Prețul strigărei se statorește suma de arandă veche 55.560 Lei anual, vadiu 10%.

Condițiunile de licitație se pot vedea la primăria comunală în orele oficiale.

Sebeș, la 2 August 1928.

Primăria comunală.

Nr. 28/1928

10027

Publicațiune

Comitetul școlar din Rășinari dă în întreprindere prin licitație publică sporirea coridoarelor școlii primare de stat din Rășinari precum și uleiarea pereților acestor coridoare pe o înălțime de 1-50 m.

Licitația se va ține cu oferte închise în ziua de 20 August 1928, ora 10 a. m., în localul școlii.

Condițiunile de licitație se pot vedea la notarul comunal.

Rășinari, la 7 August 1928.

Comitetul școlar

No. 650/928

10085

Publicațiune

Comuna Rusciori, exarandeaș cărșiuma comunală pe timpul din 1 Ianuarie 1929 până la 31 Decemvrie 1931, prin licitație publică verbală, care se va ține la primărie în ziua de 16 Septemvrie 1928 ora 16.

Prețul strigărei 4900 Lei. Condițiunile se pot vedea la primăria comunală.

Rusciori, la 12 August 1928.

Primăria comunală

Casă mare cu etaj

lângă gara Sibiu

constituitoare din 4 prăvălii, 13 camere, 7 bucătării, 5 camere libere, grajd, două curți e de vânzare. Totodată se poate prelua o prăvălie cu materiale de clădire și de lemne de foc. Informațiuni la proprietar, Sibiu, strada Gușteritei No. 87

10039

Casă de vânzare

2 localuri de prăvălie, 2 camere de locuit, 1 bucătărie, 2 magazine, 1 grădină. Pentru informațiuni a se adresa la

Moritz Rosenstein

în Șeica Mare No. 81, județul Târnava Mare.

10002

PUBLICAȚIUNE

Primăria comunei Marpod, plasa Nocrich, județul Sibiu exarandeaș în 26 August 1928 după masă, la 8 ore, cărșiuma comunală pe 8 ani, începând dela 1 Ianuarie 1929 până la 31 Decemvrie 1931.

Prețul strigărei 4900 Lei arandă anuală.

Condițiunile de licitație se pot vedea în cancelaria comunală Marpod.

Marpod, 19 Iulie 1928.

Primăria comunală.

Garnitură de salon

completă de mahon în stare absolut bună, Sopha de transformat, masă, 2 foteluri, 4 scaune, masă de scris, bibliotecă, măsuță, covor Smyrna, e de vânzare. Pian ban (Proksch) e de închiriat. Sibiu, str. Carmen Sylva (Sch. Wiss) 2/II ușa 10. Proprietarul se poate afla mai sigur acasă d. a. dela 4—5 ore.

10037

No. 984—1928

10030

Publicațiune de licitație

Subsemnatul delegat judecătoresc, public prin aceasta că în baza deciziei Nr. 341/928 a judecătoriei rurale Șeica-mare în favorul urmăritorului Baciu Tiberiu reprez. prin avocatul Dr. Benjamin Suciu pentru încasarea sumei de Lei 8000 capital și accesorii se fixează termen de licitație în ziua de 22 August 1928 orele 4. p. m., la fața locului în comuna Șeica mare la locuința urmăritului, unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară 2 cai, o cărață, un car. 8 q. porumb, 1 seroață, 1 purcel, 1 teasc de vin, în valoare de lei 15.000. În caz de nevoce și sub prețul de estimare.

La caz dacă acele mobile s'au sechestrat și de alți urmăritori, licitațiunea se ordoacă și în favoarea celorlalți interesați în baza art. 120 al legii LX din 1881.

Șeica-mare, la 2 August 1928.

A. Pandrea, delegat jud.

Toată întreținerea

pentru fete și băieți din casă bună la fostă învățătoare. Odăi frumoase, mâncare bună, baie și pian.

Dă instrucție în costul la masă, cusutul de albături, în diferite lucruri de mână, broderie, filet contra onorariu modest. Adresa la administrația ziarului.

10017

Odaie mobilată

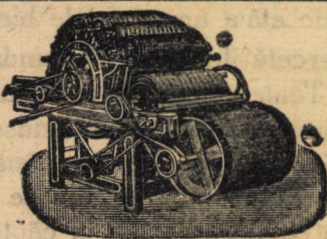
la o familie germană în centrul orașului Sibiu, e de închiriat pentru 2 fete de școală sau funcționare în Sibiu, cu sau fără întreținere. Adresa la Administrația ziarului.

10026

Casă nouă

de vânzare din cauza plicării compusă din 5 încăperi, grădină, curte și fântână. A se adresa, Sibiu, Lazaret A No. 7 prin str. Verzeilor.

10019

Mașini de scărmanat lână, Darace circulare și leagăne, Mașini de tors,

pentru acționat cu mâna sau cu forță motrică, livrăm în calitate neîntrecută. — Acordăm înlesniri de plată!

Oferte și prospecte ilustrate trimitem la ocerere oricui gratuit!

Fabricile de mașini

10038

AND. RIEGER S. A., Sibiu

Cereți la toate depozitele din țară numai scărmanătoarele „RIEGER” și refuzați în interesul D-voastră toate imitațiunile! — Garantăm pentru mașinile noastre.

Păstori Atențiune!

9644

Medicamentul inventat de

Simion Oniciu farmacist în Abrud

și cunoscut dinainte de răboiu, se fabrică din nou sub vechiul nume

PARASITIN

în contra

Gâlbezel la oi și la vite mari

Dosă curativă pentru o oale costă 22 lei, pentru o vită mare 110 lei. În aceste prețuri sunt cuprinse și toate spesele de transport postal. Se trimite contra ramburs în orice parte a țării. Comenziile se pot face prin carte postală sau telegrafic

se vinde numai la

Fabrica de Parasitin Abrud

Casă cu grajd

și cu grădină de zarzavaturi aproape de gara Turnișor, și una casă cu mai multe încăperi și cu venit bun sunt de vânzare la agentura „Dressandt” Sibiu, strada Regina Maria 51.

10011

Un edificiu de fabrică

cu magazie și casă de locuit de prezent atelier de măsar, cu mașini, situat la un loc bun, e de vânzare cu sau fără mașini. Mașinile și unelte se vând și separat. A se adresa la Agentura Schikler, Sibiu, str. Târgului 5.

10025

Elev bun

de clasa III liceu, din casă bună, se primește în cost și ovari, pe lângă condiții avantajoase, la

Hans Wächter

procurist, Sibiu, str. Turnului 12.

10081

Cine dorește meșie

în arandă sprospe 200 jugăre pământ el. I arător, să se adreseze la proprietara D. Elisaveta Baneiu în comuna Păuca Nr. casei 277.

Prețul după învoială.

10008

Ucenic

român, 14 ani împliniți, angajază: Atelierul de lăcătușerie și construcții în fer

Dumitru Tața

în Săliște, județul Sibiu.

10038

Din cauza desființării întreprinderii se vând toate unelte de pantofar

precum și un dulap de sticlă, 5 metri de lung, una mașină de cusut cilindru aproape nouă și una masă de bucătărie 2 metri de lungă.

Sibiu, Târgul Peștelui 12

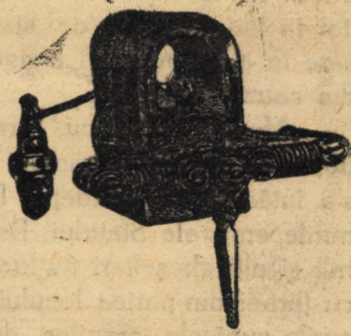
10016

Beția

9599

Cine vrea să scape de patima aceasta uricioasă să întrețină „Antibetinal Vertes” scutit legal, preparat de mult încercat, care desgușă bețul de băuturi spirituoase. Fără făr gust se poate da pătimăgului fără știrea sa. Mă și mil scrisori de recunoștință 2 flacoane 860 lei. Spesele postale și ambalaj în regie proprie la Farmacia „Vulturul Alb” Ansoj, No. 84 Banat.

MAGNETE

Garanția pentru reparare

Müller & Lorenz

SIBIU, strada Șaguna 15.

9876

Cel mai bun îngrășământ agricol (pentru pământul roșior) dând rezultate repezi, bune și de durată este:

Gunoiul natural de peșteră, zis

„GUANO - FOSFAT-TRANSILVANIA”

din peștera

„CIOCLOVINA”

Indolește cantitatea și ridică calitatea tuturor roadelor pământului. E cu 40% mai ieftin, ca îngrășămintele de fabrică.

Conține 16—18% Acid fosforic. Mai conține carbonat de calciu, izot și elemente organice.

Prețul: 12 Lei per %, kgr. adică Material de 16% cu Lei 192 per 100 kgr. = vagonul Lei 19.200.

Material de 18% cu Lei 216 per 100 kgr. = vagonul Lei 21.600.

Loco gara PUI, jud. Huedoara. Saci cu prețul de cost.

— Plata în numerar. —

„CIOCLOVINA”

Soc. în comandă pentru exploatarea de îngrășăminte agricole

9847

PUI

O nouă lege electorală

Un bolovan greu au liberalii pe inimă. Lipsiți de dragoste în popor, ei au teamă, că atunci când vor fi în opoziție, nu vor putea pătrunde în parlament, decât cel mult de sămânță. De aci bătaia de cap: Ce-i de făcut și cum să se aranjeze pentru timpul de opoziție?

Mulți dintre conducătorii liberali sunt de părere, să se schimbe legea electorală. Spre pildă să schimbe acel articol din lege, care spune: Un partid, care nu întrunește cel puțin 2% din toate voturile date pe țară, nu capătă nici un loc de deputat. Liberalii au temerea, întemeiată de altcum, că în opoziție nu vor întruni nici 2 la sută din toate voturile.

Alții cer desființarea primei majoritare, adică să nu se mai dea voturi pe deasupra acelui partid, care a întrunit cel puțin 40% din toate voturile. Aci liberali se cugetă, de sigur, la cazul, când alegerile s'ar face de către un guvern național-tărănesc. Acesta să nu mai capete primă, cum au căpătat liberalii și averescanii, căci în cazul acesta ei rămân cu totul pe din afară.

Față de aceste gânduri în tabăra liberală, conducătorii autorizați ar fi spus: N'a sosit încă momentul pentru o nouă lege electorală. Noi ne gândim la ea. Votarea unei astfel de legi se poate însă face numai în momentul din urmă.

Asta însemnează, că liberalii așteaptă desfășurarea lucrurilor, având a alege în ultimul moment, ce să facă și cum să facă.

Liberalii se cugetă încă la puțința, de a le urma lor un guvern Averescu sau altă combinație lor mai plăcută decât național-tărăniștii. Pe seama unui astfel de guvern ar lăsa tot legea actuală. Numai când ar veni național-tărăniștii, se gândesc la o schimbare mai mare, eventual chiar alegeri pe nume singuretice, ștergând listele pe județ.

A murit Stefan Radici

Conducătorul partidului croat-tărănesc, Stefan Radici, a murit în urma boalei de inimă, de care suferia. Această boală devenise mai grea, după înmușcătura în stomac, care i s'a întâmplat la 20 Iunie 1928 în camera din Belgrad. Radici a fost vindecat de înmușcătura primită. După câteva săptămâni el a părăsit clinica din Belgrad. Dar n'a mai luat parte la politica activă din Belgrad, ci a plecat acasă la Zagreb, în Croația, urde în scurt timp boala de inimă i s'a agravat, producând moartea, cu toată îngrijirea marilor medici chemați la patul conducătorului politic al Croaților.

Înmormântarea a avut loc Duminecă 12 August la Zagreb, pe spesele orașului. Guvernul sârbesc s'a oferit familiei să înmormânteze pe Radici pe spesele statului, adică făcându-i o înmormântare națională. Familia și partidul croat au refuzat propunerea guvernului, după ce orașul Zagreb s'a oferit să înmormânteze pe marele luptător cu cheltuiala sa.

La înmormântare a luat parte o mulțime de popor, cum n'a mai văzut orașul Zagreb. Numărul participanților e socotit peste 200 mii. Cortegiul s'a format la Casa Tărănească (Clubul partidului), unde cosciugul a fost expus timp de două zile. În fruntea cortegiului au mers delegații de socoli călări și nenumărate deputațiuni țărănești în costume și cu drapele. Au mai participat multe societăți de femei, tineretul universitar, elevii școlilor secundare și primare, diferite corporațiuni comerciale și industriale, organizații de funcționari și muncitori. După sicriu urma familia și deputații coaliției democrate-țărănești.

Din clipa când s'a știut de moartea lui Radici, orașul Zagreb și întreaga Croație au pus doliu. Fabricile au încetat lucru, iar birourile publice au fost suspendate. Ziarele

au apărut în chenare negre. S'a hotărât doliu național, care va ține 6 săptămâni.

Prohodul s'a început la orele 10. A servit arhiepiscopul Zagrebului Bauer, asistat de mulți preoți. Cel dintâi a vorbit arhiepiscopul Bauer, după care a urmat Dr. Matschek, designat de Radici la conducerea partidului. În cursul vorbirii lui Matschek mulți din asistență au plâns.

După Dr. Matschek a vorbit vicepreședintele Pribicevici numind pe Radici conducătorul luptelor de unire a Jugoslaviei. Dar Radici nu și-a închipuit unirea așa, ca Sârbii să asuprească pe Croați. Pribicevici a mai spus: „Moartea lui Radici însemnează moartea actualei ordine de stat și sfârșitul erei în care popoarele Jugoslaviei se asupresc”. Când Pribicevici a pronunțat aceste cuvinte, mulțimea a început a striga și aproba. Timp de 10 minute Pribicevici n'a mai putut vorbi. În numele poporului croat, Pribicevici face declarația, că nu se va liniști, până când nu se va crea o Croație fericită. După Pribicevici au mai vorbit fostul ministru Trumbici, primarul Zagrebului și alții. Toate cuvântările au fost prinse la Radio și momentan făcute cunoscut în toată lumea.

Coroanele și cununile au fost transportate pe 5 care mari, iar altele multe au fost duse pe mâini. Cea mai impunătoare coroană a fost a Regelui Alexandru, purtată de 4 ofițeri din garda regală. Regele a fost reprezentat prin generalul Matici, aghiotant regal, care a prezentat familiei Radici condoleanțele din partea regelui.

Ajungând cortegiul la cimitir, sicriul a fost ridicat de deputați. Groapa lui Radici se află între cele două morminte, ale deputaților uciși în Scupcină la 20 Iunie. În fața gropii s'a ținut numai o vorbire.

Situația la Zagreb și în Croația.

După înmormântare, Dr. Matschek a făcut reprezentanților presei următoarele declarații: Moartea lui Radici adâncește și mai mult conflictul dintre Croați și Sârbi. Limba singură nu ajunge pentru a uni un popor. La unirea unei națiuni joacă rol important cultura comună, situația politică și geografică. Cultura noastră nu este egală cu a Sârbilor. Și politica noastră e contrară aceleia care pornește dela Belgrad. În situația noastră fatală poate ajuta numai un federalism, care asigură singuraticelor rațiuni o libertate mai mare. O unire de graniță și vamă, apoi o politică externă comună poate că e posibilă. Dar o armată comună cu Belgradul e cu neputință. (Tulbure prezicere pentru Jugoslavia. Red. Foi).

În Zagreb s'a început boicotarea ziarelor dela Belgrad scrise cu litere cirile. — La înmormântarea lui Radici guvernul și parlamentul din Belgrad n'au fost reprezentați, căci deputații croați deja din vreme au ridicat protest contra unei participări.

Pentru noul an școlar

Condițiunile de admitere în școlile militare pregătitoare de ofițeri activi, pe anul 1928, sunt expuse spre vedere publică la secția militară a primăriei municipiului Sibiu, str. Metropolei 2, ușa 17 (notar Dr. E. Jekelius), unde se dau și lămuririle mai detaliate. Primăria orașului.

Școala de fete din Hațeg va funcționa în noul an școlar cu clasa I și II profesională și clasa III secundară, împreună cu internat. Taxa pentru internat este 1200 lei lunar. Elevele sărace vor primi scutiri de taxa școlară și înlesniri în internat. Cererile de primire sunt a se adresa până la 25 August.

La gimnaziul de băieți din Hațeg sunt locuri libere în toate trei clasele, cum și 2 burse de câte 4000 lei, 2 burse de câte 3000

lei și 10 burse de câte 1000 lei. Taxa în internat este 7000 lei anual și ceva alimente în natură. Alte informații dă direcțiunea.

Politica externă

Germania. Delegația română a ajuns la Berlin, spre a discuta baza de înțelegere între România și Germania, cu privire la obligațiunile (rente) vechi ale României în mâini germane. După cât se prevede, cam cu greu se va ajunge la înțelegere, afară de cazul că guvernul liberal va face noi concesiuni Germaniei, care cere plata acestor datorii la acelaș curs cum s'a recunoscut Franței. În caz contrar Germania nu va lua parte la împrumutul pentru stabilizarea leului. — Marele ziar german „Frankfurter Zeitung” a scris un articol, în care spune, că: E întrebare, dacă toate celelalte bănci de emisiune vor lua parte la stabilizarea leului, dacă Germania va sta delături. Financiarii străini n'au încheiat nimic sigur la București, pentru că ei așteaptă să vadă, dacă se face înțelegerea cu Germania sau nu, și își vor mări pretenșiunile (!?) în caz că înțelegerea nu se face. Se va dovedi deci României, că un datoras neglijent (tot lăsător) și îndărătnic are în lumea întreagă un credit mai prost, decât un datoras care s'a îndreptat. — Acest limbaj german nu tradează mare speranță de înțelegere cu Germania. Și ca urmare, nu știm ce se va alege nici cu împrumutul cel mare și stabilizarea leului.

Italia. În „Monitorul Oficial” italian dela 10 August 1928, s'a publicat legea votată de parlamentul Italiei în 6 Ianuarie 1928, cu privire la transformarea în lege a decretului regal din Martie 1927, prin care se întărește tratatul relativ la Basarabia, încheiat în Paris la 28 Octomvrie 1927. — Prin această publicare în „Monitorul Oficial” din Italia, s'au împlinit de către guvernul italian, toate formele de recunoaștere a alipirii Basarabiei la România.

Grecia. În 19 August sunt alegeri parlamentare. În campania electorală se dă o mare luptă între republicani și monarhiști. Numărul celor din urmă e în creștere. La Salonic s'a inaugurat clubul regalist, luând parte 30 mii de cetățeni, cari purtau pe străzile orașului portretele exregelui George și reginei Elisabeta. Prinde tot mai mult ideea, că republica a fost înființată ca un act de răsbunare al unei clice de ofițeri, care a pierdut războiul cu Turcii în Asia mică, după ce se încheiase marele războiu mondial. — Ziua de 19 August va fi poate în multe privințe hotărâtoare pentru viitorul Greciei.

Franța. La toamnă armata franceză face mari manevre în partea dela Rhin, adică la granița spre Germania. La aceste manevre ia parte și un regiment de cavalerie engleză. Cazul acesta nu s'a mai întâmplat până acum. E însă urmarea unei înțelegeri, făcută de curând între Franța și Anglia, cu privire la conlucrarea flotelor (armatelor pe apă) a celor două țări, ceea ce pare a nu plăcea Statelor Unite.

Japonia pregătește o lege contra comunismului. Consiliul privat al imperiului a adresat guvernului un memorandum, prin care cere schimbarea învățământului școlar, lupta împotriva comunismului și o strictă supraveghere a comunistilor.

Japonia și China. După unele semne, între aceste două țări domnește o liniște înăbușită, care foarte ușor poate izbucni în atac. Din Shanghai se anunță, că ministrul Japoniei a predat la Mukden, fiului lui Ciang-So-Lin, o scrisoare cu caracter de ultimatum, prin care informează, că Japonia nu va suferi, ca naționaliștii chinezi să pună mâna pe Mandgiuria.

Prețul cerealelor

Pentru grâul nostru nu se observă până acum un interes deosebit la export. Numai morile din țară au început a se aproviziona, dar nu dau prețuri mai bune. Ele oferă 60—70 mii lei la vagonul de 10 mii kilograme, după calitate, predat în stațiile de cale ferată și în porturile dela Dunăre.

Exportul de grâu nu găsește amatori, fiind grâul nostru concurat de grâne mai bune și mai ieftine. Pentru moment nu se întrevede unde vom putea exporta grâul de trecere, deși prețul ieftin de acum ar trebui să îndemne pe negustori a-l strânge. Dar din lipsă de bani, nu se fac afaceri mai mari.

Orzurile sunt în scădere în preț, atât la noi cât și în străinătate. Totuși nu se observă o căutare mai mare, deși cam acesta va fi articolul de export la toamnă, din lipsa altor cereale. Se așteaptă comande din Germania, care totdeauna e un bun debușeu pentru orzul românesc.

Porumbul vechiu ce mai este, a atins, se spune, în unele stațiuni din țară, prețul de aproape 95 mii lei vagonul, un preț fantastic la care astăzi s'ar putea cumpăra aproape un vagon și jumătate de grâu.

Rapoartele oficiale spun, — întru cât nu se vor mai întâmpla schimbări, — că recolta de porumb va putea îndestula nevoile populației țării. Cu toate acestea, deficitul de producție înseamnă o pagubă enormă pentru economia generală, căci printr'un export obișnuit de 2½ milioane tone, pe care în mijlociu le recoltăm în plus anual, ar fi putut intra în țară 15 miliarde de lei în valută străină. Aceasta e o sumă importantă și care ar fi putut contribui la micșorarea crizei financiare.

Știri din Chișinău cu data 8 August spun: Seceta continuă. Ploaia din zilele trecute a fost prea mică, pentru a îndrepta recolta. Porumbul și floarea soarelui sunt 3 din 4 părți compromise. O eventuală ploaie puțin va mai putea îndrepta. Strugurii promit o recoltă bună, dacă va mai veni ceva ploaie. Nuci sunt multe, pentru cari se oferă 24 lei la kilogram, uscate însă nespălate, franco vagon în stația de predare.

În ziua de 12 August s'a vândut la Brăila: 30 vag. grâu 78 kgr. cu 7 la sută corpuri negre și 5 la sută secară cu 68 mii lei vagonul șlep Brăila. Livrarea 25 August c. Orz de 66 kgr. cu 5 la sută corpuri străine s'a vândut cu 56 mii lei vagonul linie doc.

Valorizarea noiei recolte

În legătură cu valorizarea noiei recolte, vicepreședintele Uniunii Camerelor de agricultură Traian Naum, a declarat în zilele trecute următoarele:

Producția de grâu se prezintă în anul acesta foarte diferită, dela o regiune la alta. Nordul Moldovei, Banatul, nordul Basarabiei și Dobrogea, au o recoltă de grâu din cele mai bune. În Cadrilater spre pildă a dat un hectar până la 2000 de kilograme și sunt grâne cari trec de 80 kg. la hectolitru.

În județele Roman, Botoșani și Dorohoi s'a înregistrat o producție de 83 kg. la hectolitru. Pe Bărăgan recolta e mult mai slabă. Unele județe nu vor da producție destulă nici pentru hrana populației, în special cele din sudul Basarabiei și din regiunea mai muntoasă a Munteniei.

Totuși situația nu trebuie privită cu prea mare îngrijorare, de oarece oarzele sunt de cea mai bună calitate. Fânurile, la coasa dintâi, încă au fost bune. Despre porumb nu se poate însă spune nimic sigur și favorabil.

Ceeace va lipsi, e grâul de sămânță. Se înregistrează de pe acum foarte multe cereri, mai ales din regiunile în cari recolta a fost slabă.

În ce privește mijloacele de valorificare a recoltei, stăm destul de prost. E aceeași lipsă de bani. Situația a ajuns de nesuportat. Lipsa de bani împiedică cumpărările și vânzările.

Băncile și-au urcat dobânzile, dar au restrâns creditul, din aceeași cauză lipsa de numerar. E drept și aceea, că mulți producători se rețin dela vânzări, așteptând prețuri mai bune. De altfel și cumpărătorii lipsesc. E aproape cu neputință să vinzi o partidă de 40—50 vagoane.

Pe căile ferate nu e nici o aglomerație. Direcțiunea generală s'a pregătit pentru un transport mai înțeles. De prezent sunt vagoane destule și se pot căpăta cu ușurință.

Cum să ne păstrăm semințele de legume

O vorbă bătrânească spune: „Ceeace sameni, aceea vei culege” și așa și este. Noi dacă vom sămăna o sămânță rea, o sămânță care nu a fost coaptă bine, sau chiar dacă a fost coaptă, însă am păstrat-o nu așa cum trebuie, nu va încolți din ea decât foarte puțin, sau chiar nici une. Acum fiindcă începe timpul recoltării a multor din semințe, în cele ce urmează vom arăta cum se păstrează semințele de legume de cum le-am cules și până primăvara, când le vom sămăna.

Fiindcă sămânța este aceea care reproduce planta, desigur că dezvoltarea ei va atârna în primul rând, de felul cum e sămânța, apoi de felul cum am păstrat-o și în cele din urmă de locul bun sau rău unde am sămănat-o. În totdeauna din o sămânță bună pusă în condiții prielnice de dezvoltare se va dezvolta o plantă sănătoasă, o plantă care va da o recoltă destul de bună, pe când dintr'o sămânță necoaptă și rău păstrată, nu se vor dezvolta plante, care să ne dea o recoltă multumitoare.

Deci pe lângă că trebuie să avem o sămânță bună, bine coaptă și culeasă dela niște feluri de plante care produc mult, trebuie să punem o mare grijă și în felul cum vom păstra semințele. Căci o sămânță bună, însă rău păstrată, nu va putea da plante care să producă aceeași recoltă ca și înaintașii ei. Chiar dacă ținem o sămânță, în condițiile pe care le vom descrie mai jos, mai mulți ani, se poate ca colțul să moară în acest timp și atunci degeaba vom aștepta noi să mai răsară după ce am semănat-o; ea fiind veche nu va mai răsări.

După cele ce am spus mai sus, pe lângă că trebuie să strângem o sămânță bună, culegând-o dela cele mai bune și mai mari plante și să nu o ținem mai mulți ani, trebuie să mai avem în vedere și să ținem seama și de următoarele cerințe

Nu toate semințele când sunt coapte le putem strânge numai decât. Așa de exemplu: semințele de pătrunjel, mărar, spanac, varză, ceapă, ridichi și altele, după ce le-am tăiat cu cotoare cu tot, le legăm bine în snopișori (mănunchiuri) mici și le așezăm undeva la umbră într'un hambar, după feluri, unde să fie aer totdeauna proaspăt și uscat. După ce s'au uscat bine le batem, le stângem, le vânturăm de alte gunoaie, alegem pe cele sfărâmate și le așezăm în pungi mici de pânză, sau de hârtie: scriem pe ele felul lor, când sunt strânse și chiar și greutatea lor, pentruca atunci când ne va întreba cineva câtă sămânță avem, să-i putem spune imediat.

După ce-am făcut aceste le așezăm într'un hambar atârnat și în locuri ferite de șoareci, gărgărițe și de păsări. Hambarul să fie uscat și să aibă o temperatură potrivită, ferit de curenți de aer reci și temperatura să nu se schimbă, căci dacă ea se ridică, plantele încolțesc și nici să nu se scoboare la zero

grade, deoarece sunt colțuri la unele semințe care degeră și strică astfel sămânța.

Sunt unele legume dela care sămânța se scoate în apă, așa sunt pătlăgelele roșii, cele vinete, ardeii și castraveți: după ce i-am scos îi spălăm de 2—3 ori și apoi luăm semințele și le înțindem pe niște saci să se usuce, la umbră; după ce s'au uscat, le așezăm în pungi și facem așa cum am descris mai sus. Nu e bine să așezăm semințele în cutii închise, pentrucă sămânța este ca o viată care trăiește, are nevoie de aer pe care nu-l găsește într'un loc închis.

Dacă vom lua în seamă și vom face întocmai după cum am scris mai sus, atunci vom avea o sămânță bună, și pe care semănând-o re va da niște plante frumoase, care ne vor înzeca osteneala pusă la păstratul semințelor.

Mihail Ghiță
instituteur

Știri din Sibiu

Dr. primar al municipiului Sibiu, Dr. Wilhelm Goritz, a plecat cu ziua de 16 August în concediu, până în 15 Septembrie a. c. În timpul concediului va fi înlocuit de către dl Dr. Iuliu Orendi, consilier delegat.

Aviz. Direcțiunea liceului de fete „Domnița Ileana” din Sibiu face cunoscut, că absolvenții din anii trecuți, cari doresc să se înscrie la examenul de bacalaureat, trebuie să ceară înscrierea până la 4 Septembrie a. c. onor. Inspectorat Regiunii IV Sibiu, anexând cererii actul de naștere și certificatul de studii liceale.

Convocare. În conformitate cu art. 12 al statutului Căminului de ucenici Români din Sibiu, aprobat de Onor. Minister de Instrucție cu Nr. 29.066/1928, pentru ziua de 2 Septembrie 1928, ora 11 a. m., sunt rugați să se întrunească în localul liceului „Gheorghe Lazăr” din localitate toți comercianții, industriașii și patronii meseriași din Sibiu, pentru ca în conformitate cu acest statut să procedeză: 1) La alegerea a 4 membri în comitetul de conducere al căminului; 2) La alegerea a 2 cenșori; 3) La alegerea a 2 supleanți. Dacă în ziua de Duminecă 2 Septembrie 1928, ora 11 a. m., nu vor fi prezenți jumătate plus unul din numărul celor convocați, alegerea se va face în Dumineca următoare, ori-care ar fi numărul celor prezenți. Inspector-șef: I. Bratu.

Inchiderea apei. Se aduce la cunoștință publică, că conducta de apă a orașului se închide în timpul dela 10 ore seara până la 5 ore dimineața. *Primăria Sibiu.*

Călătoria la „Păltiniș”. Dela prefectura jud. Sibiu primim un aviz mai lung, din care publicăm următoarele: Șoseaua vicinală „Păltiniș” cu ambele ramificații înspre Cristian și Rășinari este liberă pentru circulația automobilelor în zilele de Vineri și Duminecă a fiecăre săptămâni, astfel că înainte de masă au drept a circula la deal către Păltiniș, ajungând cel puțin până la ora 14 la sanator, iar după masă până la ora 19 au drept de a circula dela Păltiniș la vale. În aceste două zile transportul cu povară pe șoseaua „Păltiniș” este oprit, cu excepțiunea cărelor de bagaj ale sanatorului militar și ale sanatorului societății Carpatina, cari au dreptul a circula în orele susnumite. Circulația vehiculelor cu tracțiune animală cari transportă persoane, este admisă și în zilele și orele de sus, având a observa ordinea de circulație stabilită pentru automobile și carele de bagaje.

Mulțumită. La fondul expoziției jubiliare al „Reuniunii culturale naționale a meseriașilor români din Sibiu” s'a colectat la botezul tinărului Ovidiu Em. Sădeanu Lei 212, fiindu-i naș dl Emanoil Băncilă cu doamna. — Pentru prinos mulțumește: *Comitetul.*